

Usmernenia, ktorými sa menia usmernenia EBA/GL/2021/02

týkajúce sa povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi a faktorov, ktoré by úverové a finančné inštitúcie mali zvážiť pri hodnotení rizika prania špinavých peňazí a financovania terorizmu spojeného s jednotlivými obchodnými vzťahmi a príležitostnými transakciami („usmernenia týkajúce sa rizikových faktorov spojených s praním špinavých peňazí a financovaním terorizmu“) podľa článku 17 a článku 18 ods. 4 smernice (EÚ) 2015/849

1. Povinnosť dodržiavania usmernení a ohlasovacia povinnosť

Štatút týchto usmernení

1. Tento dokument obsahuje usmernenia vydané podľa článku 16 nariadenia (EÚ) č. 1093/2010¹. Podľa článku 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 1093/2010 príslušné orgány a finančné inštitúcie musia vynaložiť všetko úsilie na dodržanie týchto usmernení.
2. V týchto usmerneniach sa uvádza stanovisko Európskeho orgánu pre bankovníctvo (EBA) k náležitým postupom dohľadu v rámci Európskeho systému finančného dohľadu alebo k spôsobu, akým sa má uplatňovať právo EÚ v konkrétnej oblasti. Príslušné orgány vymedzené v článku 4 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 1093/2010, na ktoré sa tieto usmernenia vzťahujú, majú uvedené usmernenia dodržiavať tak, že ich vhodným spôsobom začlenia do svojich postupov (napr. zmenou právneho rámca alebo postupov dohľadu), a to aj v prípade, že sú usmernenia určené predovšetkým inštitúciám.

Ohlasovacia povinnosť

3. Podľa článku 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 1093/2010 musia príslušné orgány oznámiť EBA, či tieto usmernenia dodržiavajú alebo majú v úmysle dodržať, alebo musia uviesť dôvody ich nedodržania do 28.08.2024. Ak v stanovenej lehote nebude doručené žiadne oznámenie, bude EBA predpokladať, že príslušné orgány tieto usmernenia nedodržiavajú. Oznámenia sa majú zaslať prostredníctvom formulára dostupného na webovom sídle EBA s uvedením referenčného čísla „EBA/GL/2024/01“. Oznámenia majú predkladať osoby s náležitým oprávnením na oznamovanie dodržiavania súladu (compliance) v mene ich príslušných orgánov. Akúkoľvek zmenu stavu dodržiavania usmernení treba takisto oznámiť orgánu EBA.
4. Oznámenia sa zverejnia na webovom sídle EBA v súlade s článkom 16 ods. 3.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1093/2010 z 24. novembra 2010, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán dohľadu (Európsky orgán pre bankovníctvo) a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie č. 716/2009/ES a zrušuje rozhodnutie Komisie 2009/78/ES (Ú. v. EÚ L 331, 15.12.2010, s. 12).

2. Predmet úpravy, rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

Adresáti

5. Tieto usmernenia sú určené úverovým inštitúciám a finančným inštitúciám vymedzeným v článku 3 ods. 1 a 2 a v článku 3 ods. 2 smernice (EÚ) 2015/849² a príslušným orgánom, ako sú vymedzené v článku 4 ods. 2 zarážka iii) nariadenia (EÚ) 1093/2010.

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/849 z 20. mája 2015 o predchádzaní využívania finančného systému na účely prania špinavých peňazí a financovania terorizmu (Ú. v. EÚ L 141, 5.6.2015, s. 73).

3. Vykonávanie

Dátum uplatňovania

6. Tieto usmernenia sa uplatňujú od 30. decembra 2024.

4. Úpravy a doplnenia

(i) Úprava názvu usmernení

7. Názov usmernení sa nahrádza takto:

Usmernenia EBA/2021/02 podľa smernice (EÚ) 2015/849 týkajúce sa povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi a faktorov, ktoré by úverové a finančné inštitúcie mali zvážiť pri hodnotení rizika prania špinavých peňazí a financovania terorizmu spojeného s jednotlivými obchodnými vzťahmi a príležitostnými transakciami („usmernenia týkajúce sa rizikových faktorov spojených s práním špinavých peňazí a financovaním terorizmu“)

(ii) Úpravy oddielu „Predmet úpravy, rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov“

8. V odseku 12 sa prvá veta nahrádza takto:

„Pokiaľ nie je uvedené inak, pojmy používané a vymedzené v smernici (EÚ) 2015/849 a v nariadení (EÚ) 2023/1113 majú v týchto usmerneniach rovnaký význam. Na účely týchto usmernení sa okrem toho uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

9. V odseku 12 sa vypúšťa písmeno f) a písmeno m).

(iii) Úpravy usmernenia 1: Hodnotenie rizík: kľúčové zásady pre všetky spoločnosti

10. V usmernení 1.7 sa dopĺňa tento bod:

„d) ak spoločnosť zavádza nové produkty, služby alebo obchodné postupy alebo ich podstatne mení, a to aj v prípade, ak zavádza nový distribučný kanál alebo prijme inovačnú technológiu ako súčasť svojho rámca systémov a kontrol v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, má posúdiť vystavenie riziku prania špinavých peňazí a financovania terorizmu pred zavedením týchto produktov, služieb alebo obchodných postupov. Ak tieto produkty, služby alebo obchodné postupy majú významný vplyv na vystavenie spoločnosti riziku prania špinavých peňazí a financovania terorizmu, spoločnosť má toto posúdenie zohľadniť v celopodnikovom hodnotení rizika vykonanom v súlade s článkom 8 ods. 2 smernice (EÚ) 2015/849 a v svojich politikách a postupoch.“

(iv) Úpravy usmernenia 2: Identifikácia rizikových faktorov prania špinavých peňazí a financovania terorizmu

11. V usmernení 2.4 sa písmeno b) nahrádza takto:

"b) Má klient alebo konečný užívateľ výhod väzby na sektory, ktoré sa spájajú s vyšším rizikom prania špinavých peňazí a financovania terorizmu, napríklad určité podniky peňažných služieb, poskytovateľov služieb kryptoaktív, ako sa uvádza v usmerneniach 9.20 a 9.21, kasína alebo sprostredkovateľov cenných kovov?"

(v) Úpravy usmernenia 4: Opatrenia povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, ktoré majú uplatňovať všetky spoločnosti

12. V usmernení 4.29 sa prvá veta nahrádza takto:

Na splnenie svojich povinností v súlade s článkom 13 ods. 1 smernice (EÚ) 2015/849 v prípadoch nadviazania, založenia alebo vykonávania obchodného vzťahu v situáciách bez fyzickej prítomnosti klienta alebo vykonania príležitostnej transakcie v situácii bez fyzickej prítomnosti klienta v súlade s usmerneniami EBA (EBA/GL/2022/15) o používaní riešení pre uzatváranie zmluvných vzťahov na diaľku podľa článku 13 ods. 1 smernice (EÚ) 2015/849, spoločnosti by mali:"

13. Usmernenie 4.35 sa nahrádza takto:

4.35. Ak je externým poskytovateľom spoločnosť so sídlom v krajine mimo EÚ, spoločnosť by sa mala uistiť, že rozumie právnym a operačným rizikám a požiadavkám na ochranu údajov, ktoré sa s nimi spájajú, a že tieto riziká účinne zmierni. Spoločnosť by takisto mala zabezpečiť, aby v prípade potreby mohla bezodkladne získať prístup k príslušným údajom a informáciám o klientoch, a to aj v prípade ukončenia dohody o externe vykonávanej činnosti."

14. V usmernení 4.60 sa písmeno a) nahrádza takto:

„a) sa líšia od transakcií, ktoré by spoločnosť bežne očakávala na základe svojich poznatkov o klientovi, obchodnom vzťahu alebo kategórii, do ktorej klient patrí, a to buď v množstve, frekvencii, zložitosti alebo podobne, a to aj v prípade väčších alebo častejších transakcií než zvyčajne, alebo v prípade transakcií zahŕňajúcich malé sumy, ktoré sú nezvyčajne časté, alebo v prípade následných transakcií bez zjavného ekonomického opodstatnenia, ako sú transakcie, ktoré sú rozdelené s cieľom obísť limity, ktoré si vyžadujú ohlásenie, alebo zosúladiť neobvyklé transakcie so štandardne očakávaným správaním a modelmi, ako to potvrdzujú informácie zhromaždené počas postupu pri uzatváraní zmluvných vzťahov a priebežné monitorovanie obchodného vzťahu.“

15. V usmernení 4.61 sa písmeno a) nahrádza takto:

prijatie odôvodnených a primeraných opatrení na pochopenie súvislostí a účelu týchto transakcií, napríklad zistením zdroja a miesta určenia finančných prostriedkov alebo kryptoaktív alebo zistením podrobnejších informácií o činnosti klienta s cieľom uistiť sa o pravdepodobnosti

toho, že by klient vykonával takéto transakcie; a

16. V usmernení 4.74 sa písmeno b) nahrádza takto:

„b) či budú monitorovať transakcie manuálne alebo s použitím automatizovaného systému monitorovania transakcií. Spoločnosti, ktoré spracúvajú veľký objem transakcií alebo vysokofrekvenčné transakcie, by mali zvážiť zavedenie automatizovaného systému monitorovania transakcií;“

17. V usmernení 4.74 sa dopĺňa tento bod:

„d) či je používanie pokročilých analytických nástrojov, ako napríklad distribuovanej databázy transakcií alebo nástrojov na analýzu blockchainu, potrebné vzhľadom na riziko prania špinavých peňazí a financovania terorizmu spojené s činnosťou spoločnosti a s jednotlivými transakciami klientov spoločnosti.“

(vi) Úpravy usmernenia 6: Odborná príprava

18. V usmernení 6.2 sa písmeno c) nahrádza takto:

„c) spôsobu, ako rozoznať podozrivé alebo neobvyklé transakcie a činnosti pri zohľadnení osobitnej povahy ich produktov a služieb a ako v takýchto prípadoch postupovať;“

19. V usmernení 6.2 sa dopĺňa tento bod:

„d) spôsobu, ako používať automatizované systémy vrátane pokročilých analytických nástrojov na monitorovanie transakcií a obchodných vzťahov a ako interpretovať výsledky týchto systémov a nástrojov.“

(vii) Úpravy usmernenia 8: Sektorové usmernenie pre korešpondenčné vzťahy

20. Usmernenie 8.6 písm. d) sa nahrádza takto:

„d) Respondent vykonáva významnú podnikateľskú činnosť so sektormi, ktoré sú spojené s vyššími úrovňami rizika prania špinavých peňazí a financovania terorizmu. Napríklad respondent vykonáva:

- i. významnú obchodnú činnosť spočívajúcu v poukazovaní peňazí;
- ii. obchodnú činnosť v mene určitých zasielateľov peňazí alebo zmenární;
- iii. obchodnú činnosť v mene poskytovateľov služieb v oblasti kryptoaktív, okrem poskytovateľov služieb kryptoaktív regulovaných podľa nariadenia (EÚ) 2023/1114³, ktorí sú viazaní režimom regulácie a dohľadu v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, ktorý je menej prísny ako režim stanovený v smernici (EÚ) 2015/849, alebo nepodliehajú žiadnym povinnostiam v

³ Nariadenie (EÚ) 2023/1114 o trhoch s kryptoaktívami a o zmene nariadení (EÚ) č. 1093/2010 a (EÚ) č. 1095/2010 a smerníc 2013/36/EÚ a (EÚ) 2019/1937.

oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu;

- iv. významnú obchodnú činnosť v mene poskytovateľov služieb kryptoaktív, ktorých obchodný model je zameraný na poskytovanie produktov a služieb opísaných v usmernení 21.3 písm. d);
- v. obchodnú činnosť s nerezidentmi; alebo
- vi. obchodnú činnosť v inej mene, ako je mena krajiny, v ktorej má sídlo.“

21. V usmernení 8.6 sa dopĺňa tento bod:

„h) Účet IBAN respondentského poskytovateľa služieb kryptoaktív, na ktorý prijíma finančné prostriedky v oficiálnej mene⁴ od klientov, je vedený na meno a vo vlastníctve spoločnosti, ktorá nie je spoločnosťou respondentského poskytovateľa služieb kryptoaktív, ani nie je známe, že by bola akýmkoľvek spôsobom prepojená s respondentským poskytovateľom služieb kryptoaktív.“

22. V usmernení 8.8 sa dopĺňa tento bod:

„d) Respondent nie je schopný s dostatočnou mierou istoty overiť, že jeho klienti nemajú sídlo v jurisdikcii uvedenej v bode a) usmernenia 8.8, a to ani prostredníctvom overenia adres internetového protokolu (IP) svojich klientov alebo inými prostriedkami za okolností, keď to vyžadujú politiky a postupy respondenta.“

23. V usmernení 8.17 sa písmeno a) a písmeno c) nahrádzajú takto:

„a) zhromaždiť dostatočné informácie o respondentskej inštitúcii s cieľom úplne pochopiť povahu obchodnej činnosti respondenta, aby sa mohol určiť rozsah, do akého obchodná činnosť respondenta vystavuje korešpondenta vyššiemu riziku prania špinavých peňazí. To má zahŕňať prijatie opatrení na pochopenie a posúdenie rizika povahy klientskej základne respondenta, v prípade potreby tým, že sa respondenta opýtajú na jeho klientov a na druh činností, ktoré bude respondent vykonávať prostredníctvom korešpondenčného účtu, alebo, ak je to relevantné, na druh kryptoaktív, s ktorými bude respondentský poskytovateľ služieb kryptoaktív vykonávať transakcie prostredníctvom korešpondenčného účtu.“

„c) vyhodnotiť kontroly respondentskej inštitúcie v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu. Z toho vyplýva, že korešpondent by mal vykonávať kvalitatívne hodnotenie kontrolného rámca v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, nielen získať kópiu politik a postupov respondenta v rámci boja proti praniu špinavých peňazí. Hodnotenie by malo zahŕňať zavedené nástroje na monitorovanie transakcií, aby sa zabezpečilo, že sú primerané pre druh obchodnej činnosti, ktorú respondent vykonáva. Toto hodnotenie by sa malo náležite zaznamenať. V súlade s rizikovo-orientovaným prístupom platí, že v prípadoch, keď je riziko mimoriadne vysoké a najmä vtedy, keď je objem korešpondenčných bankových transakcií značný, by mal korešpondent zvážiť návštevy na mieste a/alebo skontrolovanie vzorky, aby sa presvedčil, že politiky a postupy respondenta v rámci boja proti praniu špinavých peňazí sa vykonávajú účinne;

⁴ Podľa článku 3 bodu 8 nariadenia (EÚ) č. 2023/1114 sa oficiálnou menou rozumie oficiálna mena krajiny, ktorá je emitovaná centrálnou bankou alebo iným menovým orgánom.

(viii) Úpravy usmernenia 9: Sektorové usmernenie pre retailové banky

24. Usmernenie 9.3 sa nahrádza takto:

„9.3. Banky by mali zväziť nasledujúce rizikové faktory a opatrenia spolu s tými, ktoré sú stanovené v hlave I týchto usmernení. Banky, ktoré poskytujú služby správy majetku, by mali zohľadniť aj sektorové usmernenie 12, platobné iniciačné služby alebo služby informovania o účte by mali zohľadniť aj sektorové usmernenie 18 a banky, ktoré poskytujú služby kryptoaktív, by mali zohľadniť aj sektorové usmernenie 21.“

25. Usmernenie 9.16 sa nahrádza takto:

„9.16 Ak si klient banky otvorí tzv. súhrnný účet/účet zberného typu na správu finančných prostriedkov alebo kryptoaktív, ktoré patria jeho vlastným klientom, banka by mala uplatňovať všetky opatrenia povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, vrátane posudzovania klientov daného klienta ako konečných užívateľov výhod finančných prostriedkov v držbe na súhrnnom účte a overenia ich totožnosti.“

26. Usmernenie 9.17 sa nahrádza takto:

„9.17 Ak banka na základe svojho hodnotenia rizík prania špinavých peňazí a financovania terorizmu vykonaného v súlade s týmito usmerneniami stanovila, že úroveň rizika prania špinavých peňazí a financovania terorizmu spojeného s obchodným vzťahom je vysoká, mala by podľa potreby uplatniť opatrenia zvýšenej povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi stanovené v článku 18 smernice (EÚ) 2015/849.“

27. V usmernení 9.18 sa prvá veta nahrádza takto:

„9.18 Ak je však riziko spojené s obchodným vzťahom nízke na základe individuálneho hodnotenia rizík prania špinavých peňazí a financovania terorizmu, ktoré vykonal klient, banka môže v rozsahu povolenom vnútroštátnymi právnymi predpismi uplatňovať opatrenia zjednodušenej povinnej starostlivosti za predpokladu, že:“

28. Názov usmernení 9.20 až 9.24 sa nahrádza takto:

Klienti ponúkajúci služby súvisiace s kryptoaktívami

29. Usmernenia 9.20 až 9.23 sa vypúšťajú.

30. Vkladajú sa tieto usmernenia 9.20 a 9.21:

„9.20 Pri vstupe do obchodného vzťahu s klientom, ktorý je poskytovateľom služieb kryptoaktív, iným ako poskytovateľ služieb kryptoaktív regulovaný podľa nariadenia (EÚ) 2023/1114⁵, môžu byť banky vystavené zvýšenému riziku prania špinavých peňazí a financovania terorizmu. Riziko sa môže znížiť za okolností, ak je takýto poskytovateľ regulovaný a podlieha dohľadu podľa regulačného rámca podobného rámcu ustanovenému v nariadení (EÚ) 2023/1114 alebo

⁵ Nariadenie (EÚ) 2023/1114 o trhoch s kryptoaktívami a o zmene nariadení (EÚ) č. 1093/2010 a (EÚ) č. 1095/2010 a smerníc 2013/36/EÚ a (EÚ) 2019/1937.

smernici (EÚ) 2015/849. Banky by mali vykonať posúdenie rizika prania špinavých peňazí a financovania terorizmu u týchto klientov pred nadviazaním obchodného vzťahu s nimi. V rámci toho by banky mali zväžiť aj riziko prania špinavých peňazí a financovania terorizmu spojené s konkrétnym typom kryptoaktív, ktoré títo poskytovatelia poskytujú alebo spravujú.

„9.21 S cieľom zabezpečiť zmiernenie úrovne rizika prania špinavých peňazí a financovania terorizmu spojeného s klientmi opísanej v usmernení 9.20 by banky v rámci svojich opatrení povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi mali aspoň:

- a) nadviazať s klientom dialóg s cieľom pochopiť povahu podnikania a riziká prania špinavých peňazí a financovania terorizmu, ktorým je klient vystavený;
- b) okrem overenia totožnosti konečných užívateľov výhod klienta vykonať aj povinnú starostlivosť vo vzťahu k vrcholovému manažmentu, a to do takej miery, v akej sa od seba líšia, vrátane zváženía všetkých nepriaznivých informácií;
- c) pochopiť rozsah, v akom títo klienti uplatňujú vlastné opatrenia povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi v prípade svojich klientov, buď ako zákonnú povinnosť, alebo dobrovoľne;
- d) zistiť, či má klient registráciu alebo licenciu v členskom štáte EÚ/EHP alebo v krajine mimo EÚ, a v prípade krajiny mimo EÚ posúdiť primeranosť režimu regulácie a dohľadu platného pre mechanizmus boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, ktorý zaviedla daná krajina mimo EÚ v súlade s usmernením 2.11;
- e) zistiť, či služby poskytované klientom patria do rozsahu pôsobnosti registrácie alebo licencie tohto klienta ;
- f) zistiť, či klient poskytuje iné služby ako tie, na ktoré má registráciu alebo licenciu ako úverová alebo finančná inštitúcia;
- g) ak podnikanie klienta zahŕňa vydávanie kryptoaktív na získanie finančných prostriedkov, ako je predaj tokenov, banky by mali určiť, či sa takáto činnosť vykonáva v súlade s existujúcimi právnymi požiadavkami a prípadne či je regulovaná na účely boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu v súlade s medzinárodne dohodnutými štandardmi , ako sú odporúčania uverejnené Finančnou akčnou skupinou (FATF).“

(ix) Úpravy usmernenia 10: Sektorové usmernenie pre vydavateľov elektronických peňazí

31. Usmernenie 10.2 sa nahrádza takto:

„10.2 Spoločnosti vydávajúce elektronické peniaze by mali zväžiť nasledujúce rizikové faktory a opatrenia spolu s tými, ktoré sú stanovené v hlavě I týchto usmernení. Spoločnosti, ktoré majú povolenie aj na poskytovanie obchodnej činnosti ako platobných iniciačných služieb a služieb informovania o účte, by takisto mali zohľadniť sektorové usmernenie 18. Sektorové usmernenie 11 pre zasielateľov peňazí môže byť v tejto súvislosti takisto relevantné.

Spoločnosti, ktoré poskytujú služby kryptoaktív, by mali zohľadniť aj sektorové usmernenie 21.“

(x) Úpravy usmernenia 15: Sektorové usmernenie pre investičné spoločnosti

32. Usmernenie 15.1 sa nahrádza takto:

„15.1 Investičné spoločnosti podľa vymedzenia v článku 4 ods. 1 bodu 1 smernice 2014/65/EÚ by pri poskytovaní alebo vykonávaní investičných služieb alebo činností, ako sú vymedzené v článku 4 ods. 1 bode 2 smernice 2014/65/EÚ, mali zväžiť nasledujúce rizikové faktory a opatrenia spolu s tými, ktoré sú stanovené v hlave I týchto usmernení. V tejto súvislosti môže byť relevantné aj sektorové usmernenie 12 a usmernenie 21.

(xi) Úpravy usmernenia 17: Sektorové usmernenie pre regulované platformy hromadného financovania

33. V usmernení 17.4 sa písmeno i) nahrádza takto:

„i) Poskytovateľ služieb hromadného financovania umožňuje investorom a vlastníkom projektu použitie kryptoaktív na vyrovnanie ich platobných transakcií prostredníctvom platformy hromadného financovania, ak takéto prevody môžu byť vystavené zvýšenému riziku prania špinavých peňazí a financovania terorizmu v dôsledku faktorov opísaných v usmernení 21.3 písm. d).“

34. V usmernení 17.6 sa písmeno b) nahrádza takto:

„b) Investor alebo vlastník projektu prevádza kryptoaktíva, ak takýto prevod môže byť vystavený zvýšenému riziku prania špinavých peňazí a financovania terorizmu v dôsledku faktorov opísaných v usmernení 21.3 písm. d).“

35. Vkladá sa toto usmernenie 21:

(xii) „Usmernenie 21: Sektorové usmernenie pre poskytovateľov služieb kryptoaktív

21.1. Poskytovatelia služieb kryptoaktív majú mať na pamäti, že sú vystavení rizikám prania špinavých peňazí a financovania terorizmu z dôvodu osobitných vlastností ich obchodného modelu a technológie používanej v rámci ich obchodnej činnosti, čo im umožňuje okamžite previesť kryptoaktíva na celom svete a uzatvárať zmluvné vzťahy s klientmi v rôznych jurisdikciách. Riziko sa zvýši, ak spracúvajú alebo sprostredkujú transakcie alebo ponúkajú produkty alebo služby s vyšším stupňom anonymity.

21.2. Pri ponúkaní služieb kryptoaktív majú poskytovatelia služieb kryptoaktív dodržiavať ustanovenia hlavy I, ako aj sektorové usmernenia v hlave II, ak sú relevantné pre ponuku produktov poskytovateľov služieb kryptoaktív.

Rizikové faktory

Rizikové faktory z hľadiska produktu, služieb a transakcie

21.3. K zvýšeniu rizika môžu prispieť tieto faktory:

- a) produkty alebo služby poskytovateľa služieb kryptoaktív s vyšším stupňom anonymity;
- b) produkt umožňuje platby od tretích strán, ktoré nie sú spojené s produktom, nie sú vopred identifikované ani overené, ak takéto platby nemajú žiadne zjavné ekonomické opodstatnenie;
- c) produkt neobsahuje žiadne vopred určené obmedzenia celkového objemu alebo hodnoty transakcií;
- d) produkt umožňuje transakcie medzi účtom klienta a:
 - i. samohostovanými adresami;
 - ii. účtami kryptoaktív alebo adresami distribuovanej databázy spravovanými poskytovateľom služieb kryptoaktív, ako sa vymedzuje v usmernení 9.20, alebo ktorý podlieha režimu regulácie a režimu dohľadu v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, ktorý je menej prísny ako režim stanovený v smernici (EÚ) 2015/849;
 - iii. platformou typu peer-to-peer na výmenu kryptomien alebo iným typom decentralizovanej alebo distribuovanej aplikácie na výmenu kryptomien, ktorú nekontroluje ani neovplyvňuje právnická alebo fyzická osoba, (často označovanej ako „decentralizované financie, DeFi“);
 - iv. platformami, ktorých cieľom je zahmlievať transakcie a umožniť anonymitu, ako sú napríklad mixérové platformy, známe ako tumblery;
 - v. hardvérom používaným na výmenu kryptoaktív za oficiálne meny alebo naopak ako sú kryptomaty (krypto ATM), ktorý zahŕňa používanie hotovosti alebo elektronických peňazí, na ktoré sa vzťahujú výnimky podľa článku 12 smernice (EÚ) 2015/849 alebo ktoré nepatria pod režim regulácie a dohľadu v EÚ.
- e) produkty zahŕňajúce nové obchodné postupy vrátane nových distribučných kanálov a používania technológií, v prípade ktorých poskytovateľ služieb kryptoaktív nedokáže spoľahlivo posúdiť úroveň rizika prania špinavých peňazí a financovania terorizmu v súlade s usmernením 1.7 písm. d) pre nedostatok informácií;
- f) ak veľkoobchodný poskytovateľ služieb kryptoaktív vykonáva slabú kontrolu nad integrovanými službami iného poskytovateľa služieb kryptoaktív;
- g) výsledky analýzy vykonanej pomocou moderných analytických nástrojov signalizujú zvýšenú úroveň rizika.

21.4. K **zníženiu rizika** môžu prispieť tieto faktory:

- a) produkty s limitovanou funkcionalitou, ako sú transakcie s nízkym objemom alebo hodnotou;
- b) produkt umožňuje transakcie medzi účtom klienta a
 - i. účtami kryptoaktív alebo adresami distribuovanej databázy v mene klienta spravované poskytovateľom služieb kryptoaktív;
 - ii. účtom kryptoaktív alebo adresou distribuovanej databázy v mene klienta, ktorý spravuje iný poskytovateľ služieb kryptoaktív ako je poskytovateľ regulovaný podľa nariadenia (EÚ) 2023/1114⁶, ktorý je regulovaný mimo EÚ podľa regulačného rámca, ktorý je rovnako spoľahlivý, ako sa stavuje v nariadení (EÚ) 2023/1114, a ktorý podlieha regulačnému rámcu a rámcu dohľadu v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, ktorý je rovnako spoľahlivý ako rámec stanovený v smernici (EÚ) 2015/849;
 - iii. bankovým účtom na meno klienta v úverovej inštitúcii, na ktorú sa vzťahuje regulačný rámec a rámec dohľadu v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu stanovený v smernici (EÚ) 2015/849 alebo iný legislatívny rámec mimo EÚ, ktorý je rovnako spoľahlivý ako ten, ktorý je stanovený v smernici (EÚ) 2015/849,
- c) povaha a rozsah platobných kanálov alebo platobných systémov, ktoré používa poskytovateľ služieb kryptoaktív, sa obmedzuje na uzavreté systémy alebo systémy určené na uľahčenie mikropлатieb alebo platieb medzi vládou a jednotlivcom alebo platieb medzi jednotlivcom a vládou;
- d) produkt je dostupný len pre obmedzenú a definovanú skupinu klientov, napríklad zamestnancov spoločnosti, ktorá vydala kryptoaktívum.

Rizikové faktory vo vzťahu ku klientovi

21.5. K **zvýšeniu rizika** môžu prispieť tieto faktory:

- a) pokiaľ ide o **povahu klienta**, najmä:
 - i. nezisková organizácia, ktorá bola na základe spoľahlivých a nezávislých zdrojov spojená s extrémizmom, extrémistickou propagandou alebo sympatiami k terorizmu a teroristickými aktivitami, alebo bola zapojená do priestupkov alebo trestných činov vrátane prípadov súvisiacich s praním špinavých peňazí, financovaním terorizmu alebo korupciou;
 - ii. podnik, ktorý je schránková banka v zmysle článku 3 ods. 17 smernice (EÚ) 2015/849, alebo iný druh schránkovej spoločnosti;

⁶ Nariadenie (EÚ) 2023/1114 o trhoch s kryptoaktívami a o zmene nariadení (EÚ) č. 1093/2010 a (EÚ) č. 1095/2010 a smerníc 2013/36/EÚ a (EÚ) 2019/1937.

- iii. spoločnosť, ktorá bola nedávno založená a spracúva transakcie veľkého objemu;
- iv. legálne registrovaná spoločnosť, ktorá spracúva transakcie veľkého objemu po období nečinnosti od svojho založenia;
- v. podnik, ktorý je v obchodnom vzťahu s iným podnikom (podnikmi) v rámci skupiny vymedzenej v článku 3 ods. 15 smernice (EÚ) 2015/849, ktorý poskytuje produkty a služby súvisiace s kryptoaktívami;
- vi. podnik alebo osoba, ktorá používa IP adresu spojenú s darknetom alebo softvérom, ktorý umožňuje anonymnú komunikáciu vrátane šifrovaných e-mailov, anonymných alebo dočasných e-mailových služieb a VPN;
- vii. zraniteľná osoba, ktorou sa rozumie osoba, ktorá pravdepodobne nebude typickým klientom poskytovateľa služieb kryptoaktív, alebo osoba, ktorá vykazuje veľmi malé znalosti a porozumenie kryptoaktívam alebo súvisiacej technológii, čo možno preukázať výsledkami testu primeranosti/znalostí alebo prostredníctvom iných kontaktov s klientom, a ktorá sa napriek tomu rozhodne vykonávať časté transakcie alebo transakcie s vysokou hodnotou, môže zvýšiť riziko, že klient je využívaný ako tzv. biely kôň.

b) Pokiaľ ide o **správanie klienta**, situácie, ak klient:

- i. pokúša sa otvoriť viacero účtov kryptoaktív u poskytovateľa služieb kryptoaktív bez zjavného ekonomického opodstatnenia alebo obchodného účelu,
- ii. alebo konečný užívateľ výhod klienta nie je schopný alebo nie je ochotný na požiadanie poskytovateľa služieb kryptoaktív poskytnúť potrebné informácie o povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi bez akéhokoľvek oprávneného dôvodu:
 - a) zámerným vyhýbaním sa priamemu kontaktu s poskytovateľom služieb kryptoaktív, či už osobne, alebo na diaľku;
 - b) snahou zakrývať skutočného vlastníka finančných prostriedkov zapájaním agentov alebo spoločníkov, ako sú poskytovatelia zvereneckých služieb trustu alebo korporátnych služieb, do obchodných vzťahov alebo transakcií;
 - c) zamlčaním alebo snahou zavádzať poskytovateľa služieb kryptoaktív informáciami o zdroji finančných prostriedkov alebo zdroji kryptoaktív použitých na získanie kryptoaktív alebo o účele transakcií.
- iii. používa IP adresu alebo mobilné zariadenie, ktoré je prepojené s viacerými klientmi bez akéhokoľvek zjavného ekonomického dôvodu, alebo o ktorom je známe, že je spojené s potenciálne nezákonnou alebo trestnou činnosťou, alebo k účtu kryptoaktív klienta sa pristupuje z viacerých IP adries bez akéhokoľvek zjavného prepojenia na klienta.

- iv. poskytuje informácie, ktoré sú nekonzistentné, a to aj v prípade, ak IP adresa klienta nie je v súlade s inými informáciami o klientovi, ako sú informácie sprevádzajúce prevod v súlade s článkom 14 ods. 1 a 2 nariadenia (EÚ) 2023/1113, alebo informácie o obvyklom pobyte, registrácii alebo obchodných činnostiach klienta (v čase vstupu do obchodného vzťahu aj v čase transakcie), informácie o zdrojoch finančných prostriedkov alebo zdroji kryptoaktív nie sú v súlade s inými informáciami o povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi alebo celkovým profilom klienta.
- v. používa adresu, miesto alebo IP adresu spojenú s účtami kryptoaktív zaregistrovanými pre rôznych používateľov, ktoré sú vedené u jedného poskytovateľa služieb kryptoaktív alebo u viacerých poskytovateľov služieb kryptoaktív.
- vi. často mení svoje osobné údaje alebo platobné nástroje bez zjavného dôvodu.
- vii. často dostáva alebo prevádza také sumy kryptoaktív zo samohostovaných adries, ktoré sú tesne pod limitom 1 000 EUR, ako je to stanovené v článku 14 ods. 5 a článku 16 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2023/1113, na základe ktorej sa aktivuje overenie príjemcu alebo pôvodcu.
- viii. ako účel uvádza investície do prvotnej verejnej ponuky tokenov alebo do kryptoaktíva alebo produktu, ktorý ponúka neprimerane vysokú návratnosť a ktorý má sídlo vo vysokorizikovej jurisdikcii alebo sa spája s vysokým počtom hlásení podvodov, alebo ktorý nie je podporovaný bielou knihou, ako sa vyžaduje podľa nariadenia (EÚ) 2023/1114⁷.
- ix. jeho správanie alebo vzorce transakcií nie sú v súlade s tým, čo sa očakáva od typu klienta alebo kategórie rizika, do ktorej patrí, alebo sú neočakávané na základe informácií, ktoré klient poskytol poskytovateľovi služieb kryptoaktív, a to buď na úvod ich obchodného vzťahu alebo počas celého obchodného vzťahu. Medzi takéto okolnosti patria situácie, ak klient:
 - a) neočakávané a bez zjavného dôvodu výrazne zvýši objem alebo hodnotu prevodu kryptoaktív alebo kombinovaných prevodov po období nečinnosti;
 - b) vykonáva transakcie s nezvyčajne vysokou frekvenciou a objemom kryptoaktív, čo nie je v súlade s účelom a povahou obchodného vzťahu a bez zjavného ekonomického účelu;
 - c) navýši limit transakcie do takej miery, ktorá nie je úmerná deklarovanému príjmu klienta, alebo ktorá inak presahuje očakávaný objem činnosti.
- x. jeho správanie a vzorce transakcií sú nezvyčajné, lebo zahŕňajú nevysvetlené prevody na/z adries distribuovaných databáz alebo účtov kryptoaktív vo viacerých jurisdikciách bez zjavného obchodného alebo zákonného účelu.

⁷ Nariadenie (EÚ) 2023/1114 o trhoch s kryptoaktívami a o zmene nariadení (EÚ) č. 1093/2010 a (EÚ) č. 1095/2010 a smerníc 2013/36/EÚ a (EÚ) 2019/1937.

- xi. pri výmene kryptoaktív za oficiálne meny a naopak, klient:
 - a) používa viaceré bankové alebo platobné účty, kreditné karty alebo predplatené karty na financovanie účtu kryptoaktív,
 - b) používa bankový alebo platobný účet, kreditnú kartu na meno inej osoby, ako je klient, bez zrejmych prepojení s touto osobou,
 - c) používa banku alebo platobný účet nachádzajúci sa v jurisdikcii, ktorá sa nezhoduje s jeho adresou alebo sídlom klienta,
 - d) využíva viacerých poskytovateľov platobných služieb,
 - e) opakovane žiada o výmenu kryptoaktív za hotovosť alebo anonymné elektronické peniaze alebo naopak,
 - f) používa protokoly, ktoré spájajú dva blockchajny, na výmenu kryptoaktív za iné kryptoaktíva v inej sieti, ako napríklad Monero, Zcash a podobné,
 - g) používa kryptomaty na rôznych miestach na opakované prevody finančných prostriedkov na bankový účet,
 - h) vyberá kryptoaktíva od poskytovateľa služieb kryptoaktív na samohostovanú adresu bezprostredne po uložení kryptoaktív alebo výmene za iné kryptoaktíva u poskytovateľa služieb kryptoaktív.
- xii. investuje alebo vymieňa kryptoaktíva, ktoré si požičal prostredníctvom peer-to-peer platformy alebo inej úverovej platformy, ktorá nepatrí do rozsahu pôsobnosti nariadenia (EÚ) 2023/1114 alebo iného príslušného regulačného rámca v EÚ alebo mimo nej a ktorá je najmä decentralizovanou alebo distribuovanou aplikáciou bez akejkoľvek právnickej alebo fyzickej osoby, ktorá nad ňou nemá kontrolu ani vplyv.
- xiii. priamo alebo nepriamo prijíma alebo posiela kryptoaktíva, ktoré sú spojené s darknetom alebo ktoré sú výsledkom nezákonných činností.
- xiv. investuje alebo vymieňa kryptoaktíva, ktoré samé o sebe poskytujú vyšší stupeň anonymity, alebo dostáva kryptoaktíva, ktoré boli predmetom činností na zvýšenie anonymity, najmä procesov, ktoré transakciu zahmlievajú v technológii databázy transakcií alebo obsahujú iné charakteristiky podobné tým, ktoré sú uvedené v písm. a) usmernenia 21.5.
- xv. opakovane prijíma kryptoaktíva od alebo odosiela kryptoaktíva na:
 - a) účet kryptoaktív cez sprostredkujúceho poskytovateľa služieb kryptoaktív, ktorý nepatrí do rozsahu pôsobnosti nariadenia (EÚ) 2023/1114 alebo iného príslušného regulačného rámca v rámci EÚ alebo mimo nej; alebo ktorý podlieha regulačnému rámcu a rámcu dohľadu v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, ktorý je menej spoľahlivý ako rámec stanovený v smernici (EÚ) 2015/849,

- b) viacero samohostovaných adries alebo viacero účtov kryptoaktív vedených rovnakými alebo rôznymi poskytovateľmi služieb kryptoaktív bez zjavného ekonomického opodstatnenia,
 - c) novootvorený alebo predtým neaktívny účet kryptoaktív alebo adresu distribuovanej databázy transakcií tretej strany,
 - d) samohostované adresy na decentralizovaných platformách, kde sa používajú mixéry a tumblery a iné technológie na zvýšenie anonymity, ktoré môžu zahmlieť finančnú históriu spojenú s adresou distribuovanej databázy transakcií a zdrojom finančných prostriedkov na transakciu, čím sa znižuje schopnosť poskytovateľa služieb kryptoaktív poznať svojich klientov a zaviesť účinné systémy a kontroly v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu,
 - e) účet kryptoaktív krátko po tom, ako vytvoril zmluvný vzťah s poskytovateľom služieb kryptoaktív, po čom nasleduje výber alebo prevod z takéhoto účtu v krátkom čase bez zjavného ekonomického opodstatnenia,
 - f) účet kryptoaktív často pod určeným limitom alebo v prípade prevodov na samohostovanú adresu pod limitom 1 000 EUR, ako je to stanovené v článku 14 ods. 5 a článku 16 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2023/1113,
 - g) účet kryptoaktív rozdelením transakcií na viaceré transakcie, ktoré sa pošlú na viaceré adresy distribuovanej databázy transakcií pomocou smurfingu.
- xvi. klient pravdepodobne využíva technologické poruchy alebo zlyhania vo svoj prospech.
- xvii. klient tvrdí, že kryptoaktíva prevedené poskytovateľovi služieb kryptoaktív boli získané z ťažby kryptomeny alebo cez staking, pričom však tieto odmeny nie sú úmerné kryptoaktívam generovateľným z týchto činností.

21.6. K zníženiu rizika môžu prispieť tieto faktory:

- a) počas predchádzajúcich transakcií s kryptoaktívami klient splnil požiadavky na informácie stanovené v nariadení (EÚ) č. 2023/1113 a bližšie určené v časti 4 usmernení EBA o „travel rule“⁸, a poskytol informácie, ktoré umožňujú identifikáciu klienta alebo možnosť jej overenia v prípade pochybností alebo podozrenia,
- b) predchádzajúce transakcie klienta nevyvolali podozrenie ani obavy, a požadovaný produkt alebo služba zodpovedajú rizikovému profilu klienta,

⁸ Usmernenia o predchádzaní zneužívaniu prevodov finančných prostriedkov a určitých kryptoaktív na účely prania špinavých peňazí a financovania terorizmu podľa nariadenia (EÚ) č. 2023/1113, [... sem vložte číslo týchto usmernení po ich prijatí, v súčasnosti v štádiu konzultácií (EBA/CP/2023/35)] (ďalej len „usmernenia o travel rule“).

- c) klient žiada o výmenu v oficiálnej mene/z oficiálnej meny a zdrojom alebo miestom určenia finančných prostriedkov je vlastný bankový účet klienta v úverovej inštitúcii v jurisdikcii, ktorú poskytovateľ služieb kryptoaktív považuje za nízkorizikovú,
- d) klient požiada o výmenu a zdrojom, alebo miestom určenia kryptoaktíva je vlastný účet kryptoaktív klienta alebo adresa distribuovanej databázy transakcií, ktorú spravuje poskytovateľ služieb kryptoaktív regulovaný podľa nariadenia (EÚ) 2023/1114, alebo poskytovateľ služieb kryptoaktív iný ako poskytovateľ regulovaný podľa nariadenia (EÚ) 2023/1114, ktorý je regulovaný a pod dohľadom mimo EÚ podľa regulačného rámca, ktorý je rovnako spoľahlivý, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ) 2023/1114, a ktorý podlieha požiadavkám v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, ako sú požiadavky stanovené v smernici (EÚ) 2015/849, ktorý bol uvedený na zozname povolených poskytovateľov alebo bol inak označený ako nízkorizikový,
- e) klient požiada o výmenu a zdrojom, alebo miestom určenia kryptoaktív súvisí s platbami nízkej hodnoty za tovar a služby na účet kryptoaktív alebo z účtu kryptoaktív alebo na adresu distribuovanej databázy transakcií, na ktorej nie sú k dispozícii žiadne nepriaznivé informácie,
- f) prevody klienta medzi dvoma poskytovateľmi služieb kryptoaktív alebo medzi poskytovateľom služieb kryptoaktív a poskytovateľom iným ako poskytovateľ služieb kryptoaktív regulovaný podľa nariadenia (EÚ) 2023/1114, ktorý je regulovaný a pod dohľadom v rámci EÚ, alebo sa naň inak vzťahuje regulačný rámec, ktorý je rovnako spoľahlivý ako rámec stanovený v nariadení (EÚ) 2023/1114, a ktorý podlieha požiadavkám boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, ktoré sú rovnako spoľahlivé ako požiadavky stanovené v smernici (EÚ) 2015/849.

Rizikové faktory krajiny alebo geografické rizikové faktory

21.7. K **zvýšeniu rizika** môžu prispieť tieto faktory:

- a) finančné prostriedky klienta vymenené za kryptoaktíva pochádzajú z osobných alebo obchodných väzieb na jurisdikcie spojené s vyšším rizikom prania špinavých peňazí a financovania terorizmu.
- b) účet kryptoaktív pôvodcu alebo príjemcu alebo adresa distribuovanej databázy pôvodcu alebo príjemcu je spojená s jurisdikciou spojenou s vyšším rizikom prania špinavých peňazí/financovania terorizmu alebo s jurisdikciami/regiónmi, o ktorých je známe, že poskytujú financovanie alebo podporu teroristickým aktivitám, alebo o ktorých je známe, že na nich pôsobia skupiny páchajúce teroristické trestné činy, a s jurisdikciami, na ktoré sa vzťahujú finančné sankcie, embargá alebo opatrenia súvisiace s terorizmom, financovaním terorizmu alebo šírením zbraní hromadného ničenia.

- c) klient alebo jeho konečný užívateľ výhod je rezidentom, má sídlo, pôsobí v jurisdikcii spojenej so zvýšeným rizikom prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu alebo má s touto jurisdikciou osobné alebo obchodné vzťahy.
- d) obchodný vzťah je nadviazaný cez poskytovateľa služieb kryptoaktív alebo kryptomat, ktorý sa nachádza v regióne alebo jurisdikcii, ktorá je spojená s vysokou úrovňou rizika prania špinavých peňazí a financovania terorizmu.
- e) klient sa podieľa na operáciách ťažby kryptoaktív, a to priamo alebo nepriamo prostredníctvom vzťahov s tretími stranami, ktoré sa uskutočňujú vo vysokorizikovej jurisdikcii identifikovanej Európskou komisiou v súlade s článkom 9 smernice (EÚ) 2015/849, alebo v jurisdikcii, na ktorú sa vzťahujú reštriktívne opatrenia alebo cielené finančné sankcie.

21.8. K **zníženiu rizika** môžu prispieť tieto faktory:

- a) ak prevod pochádza z účtu kryptoaktív alebo sa posíla na účet kryptoaktív alebo adresu distribuovanej databázy transakcií, ktorú prevádzkuje poskytovateľ služieb kryptoaktív alebo iný poskytovateľ regulovaný podľa nariadenia (EÚ) 2023/1114, v nízkorizikovej jurisdikcii, pokiaľ ide o riziko prania špinavých peňazí a financovania terorizmu.

Rizikové faktory z hľadiska distribučného kanála

21.9. K **zvýšeniu rizika** môžu prispieť tieto faktory:

- a) obchodný vzťah sa zakladá použitím riešení uzatvárania zmluvných vzťahov s klientmi na diaľku, ktoré nie sú v súlade s usmerneniami EBA o uzatváraní zmluvných vzťahov so zákazníkmi na diaľku⁹.
- b) neexistujú obmedzenia nástroja financovania, napríklad v prípade hotovosti, šekov alebo elektronických peňažných produktov, na ktoré sa vzťahuje výnimka uvedená v článku 12 smernice (EÚ) 2015/849.
- c) obchodný vzťah medzi poskytovateľom služieb kryptoaktív a klientom sa nadväzuje cez sprostredkujúceho poskytovateľa služieb kryptoaktív vymedzeného v usmernení 9.20 vyššie.
- d) identifikáciu a overenie klienta vykonáva poskytovateľ služieb kryptoaktív so sídlom vo vysokorizikovej jurisdikcii na základe dohody o externe vykonávanej činnosti v súlade s článkom 29 smernice (EÚ) 2015/849.
- e) nové distribučné kanály alebo nové technológie používané na distribúciu kryptoaktív, ktoré ešte neboli úplne otestované alebo predstavujú zvýšenú úroveň rizika prania špinavých peňazí a financovania terorizmu.

⁹ Usmernenia k používaniu riešení pre uzatváranie zmluvných vzťahov s klientmi na diaľku podľa článku 13 ods. 1 smernice (EÚ) 2015/849 (EBA/GL/2022/15).

- f) obchodný vzťah sa vytvára cez kryptomat, čo zvyšuje riziko z dôvodu používania hotovosti.

21.10. K **zníženiu rizika** môžu prispieť tieto faktory:

- a) ak sa poskytovateľ služieb kryptoaktív spolieha na opatrenia povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, ktoré uplatňuje tretia strana v súlade s článkom 26 smernice (EÚ) 2015/849, a ak má táto tretia strana sídlo v EÚ.

Opatrenia

21.11. Poskytovatelia služieb kryptoaktív majú zabezpečiť, že systémy, ktoré používajú na identifikáciu a riešenie rizík prania špinavých peňazí a financovania terorizmu, sú v súlade s kritériami stanovenými v hlave I týchto usmernení. Vzhľadom na svoje obchodné modely by mali poskytovatelia služieb kryptoaktív predovšetkým zabezpečiť, aby mali zavedené vhodné a účinné monitorovacie nástroje, vrátane nástrojov na monitorovanie transakcií a pokročilých analytických nástrojov. Rozsah takýchto nástrojov je určený povahou a objemom činností poskytovateľa služieb kryptoaktív, vrátane druhu kryptoaktív sprístupnených na obchodovanie alebo výmenu. Poskytovatelia služieb kryptoaktív majú tiež zabezpečiť, že príslušní zamestnanci absolvujú osobitné školenia, aby dobre rozumeli kryptoaktívam a rizikám prania špinavých peňazí a financovania terorizmu, ktorým môže byť poskytovateľ služieb kryptoaktív vystavený.

Zvýšená povinná starostlivosť vo vzťahu ku klientovi

21.12. Ak je riziko spojené s obchodným vzťahom alebo príležitostnou transakciou vyššie, poskytovatelia služieb kryptoaktív musia uplatňovať opatrenia zvýšenej povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi v súlade s článkom 18 smernice (EÚ) 2015/849 a ako sa stanovuje v hlave I týchto usmernení. Okrem toho majú poskytovatelia služieb kryptoaktív podľa potreby uplatniť príslušné opatrenia zvýšenej povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi podľa ďalej uvedeného zoznamu v závislosti od expozície obchodného vzťahu voči riziku:

- a) overenie totožnosti klienta a konečného užívateľa výhod na základe viac ako jedného spoľahlivého a nezávislého zdroja;
- b) identifikácia a overenie totožnosti väčšinových akcionárov, ktorí nespĺňajú vymedzenie konečných užívateľov výhod v súlade s článkom 3 smernice (EÚ) 2015/849, alebo akýchkoľvek fyzických osôb, ktoré majú právomoc prevádzkovať účet kryptoaktív alebo adresu distribuovanej databázy transakcií v mene klienta, alebo vydávať pokyny na prevod alebo výmenu kryptoaktív alebo iných služieb súvisiacich s týmito kryptoaktívami.
- c) získanie väčšieho množstva informácií o klientovi a povahe a účele obchodného vzťahu s cieľom vytvoriť úplnejší profil klienta, napríklad vykonaním rešerší otvorených zdrojov alebo negatívnych mediálnych rešerší, prípadne vypracovaním správy o spravodajských informáciách treťou stranou. Medzi príklady typov

informácií, ktoré môžu poskytovatelia služieb kryptoaktív požadovať, patria:

- i. povaha podnikania alebo zamestnania klienta,
 - ii. zdroj majetku klienta a zdroj jeho finančných prostriedkov, ktoré sa vymieňajú za kryptoaktíva, aby sa poskytovatelia mohli primerane presvedčiť o ich legitimitě,
 - iii. zdroj kryptoaktív klienta, ktoré sa vymieňajú za oficiálne meny vrátane toho, kedy a kde boli kúpené,
 - iv. účel transakcie, ak je to vhodné vrátane destinácie prevodu kryptoaktív,
 - v. informácie o akýchkoľvek spojeniach, ktoré klient môže mať s inými jurisdikciami (ústredie, prevádzkové zariadenia, pobočky atď.) alebo jednotlivcami, o ktorých je známe, že majú veľký vplyv na transakcie klienta,
 - vi. požiadať o alebo získať údaje o transakciách klienta s kryptoaktívami a v prípade, že klient je poskytovateľ služieb kryptoaktív, jeho obchodnú históriu v rámci systému poskytovania služieb kryptoaktív.
- d) získanie dôkazov o zdroji finančných prostriedkov, zdroji majetku alebo zdroji kryptoaktív v súvislosti s tými transakciami, ktoré predstavujú vyššie riziko.
 - e) zvýšenie frekvencie monitorovania transakcií s kryptoaktívami. Všetky transakcie sa majú monitorovať z hľadiska neočakávaného správania, vzorcov a ukazovateľov podozrivej činnosti a mali by zahŕňať aj posúdenie strán, s ktorými klient uskutočňuje transakcie.
 - f) častejšie preskúmanie a prípadná aktualizácia uchovávaných informácií, údajov a dokumentácie, a to najmä v prípade iniciačnej udalosti.
 - g) ak je riziko spojené so vzťahom mimoriadne vysoké, poskytovatelia služieb kryptoaktív majú preskúmať obchodný vzťah pravidelnejšie.
 - h) častejšie alebo hlbšie posúdenie činností vykonávaných prostredníctvom účtov kryptoaktív klienta pomocou nástrojov na vyšetrovanie kryptoaktív.
 - i) ak má klient viacero adries distribuovanej databázy transakcií alebo sietí blockchainu, poskytovateľ služieb kryptoaktív má tieto adresy prepojiť s klientom.
 - j) zvýšenie frekvencie monitorovania IP adries klienta a ich porovnávanie s IP adresami, ktoré používajú iní klienti.
 - k) uistiť sa o úrovni znalostí a pochopenia kryptoaktív klientom, aby poskytovateľ služieb kryptoaktív nadobudol určitú istotu, že klient nie je využívaný ako biely kôň.
 - l) ak vzorce výberu alebo umorenia kryptoaktív nie sú v súlade s profilom klienta alebo povahou a účelom obchodného vzťahu, poskytovateľ služieb kryptoaktív má pridať ďalšie opatrenia, aby sa zabezpečilo, že o výber alebo umorenie žiada klient, a nie tretia strana. To je mimoriadne dôležité v prípade vysokorizikových alebo

starších alebo zraniteľnejších klientov.

- m) získanie potvrdenia, že samohostovanú adresu, z ktorej sa prijíma prevod, kontroluje alebo vlastní klient poskytovateľa služieb kryptoaktív.

21.13. Poskytovatelia služieb kryptoaktív majú uplatňovať pokročilé analytické nástroje na analýzu transakcií v závislosti od rizika ako doplnok k štandardným nástrojom na monitorovanie transakcií. Poskytovatelia služieb kryptoaktív majú používať pokročilé analytické nástroje na posúdenie rizika spojeného s transakciami, najmä s transakciami, ktoré zahŕňajú samohostované adresy, pretože umožňujú poskytovateľom sledovať históriu transakcií a identifikovať potenciálne prepojenia s trestnou činnosťou, osobami alebo subjektmi.

21.14. V súvislosti s obchodnými vzťahmi alebo transakciami so zapojením vysokorizikových tretích krajín majú poskytovatelia služieb kryptoaktív postupovať podľa hlavy I týchto usmernení.

Zjednodušená povinná starostlivosť vo vzťahu ku klientovi

21.15. V situáciách, ktoré poskytovateľ služieb kryptoaktív klasifikoval ako nízkorizikové na základe hodnotenia rizika prania špinavých peňazí a financovania terorizmu, môžu poskytovatelia služieb kryptoaktív v súlade s týmito usmerneniami a v rozsahu povolenom vnútroštátnymi právnymi predpismi uplatňovať opatrenia zjednodušenej povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, ktoré môžu zahŕňať:

- a) overovanie totožnosti na základe dôkazov o tom, že klient podlieha režimu povinného udeľovania licencií a regulácie, napríklad prostredníctvom vyhľadávania vo verejnom registri regulátorneho orgánu, ak klient podlieha takému režimu v krajine EÚ alebo mimo EÚ,
- b) aktualizácia informácií v rámci povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi len v prípade osobitných spúšťacích udalostí, napríklad ak klient žiada o nový produkt prípadne produkt s vyšším rizikom, alebo v prípade zmien v správaní klienta či v profile transakcie, z ktorých vyplýva, že riziko spojené so vzťahom už nie je nízke, pričom sa majú rešpektovať lehoty aktualizácie stanovené vo vnútroštátnych právnych predpisoch,
- c) zníženie frekvencie monitorovania transakcií pre produkty, ktoré zahŕňajú opakujúce sa transakcie.

Uchovávanie záznamov

21.16. Ak sú informácie o klientoch a transakciách dostupné v distribuovanej databáze transakcií, poskytovatelia služieb kryptoaktív sa nemajú spoliehať na distribuovanú databázu transakcií na účely vedenia záznamov, ale majú prijať opatrenia na splnenie svojich povinností týkajúcich sa vedenia záznamov v súlade so smernicou (EÚ) 2015/849 a usmerneniami 5.1 a 5.2 uvedenými vyššie. Poskytovatelia služieb kryptoaktív majú zaviesť postupy, ktoré im umožnia priradiť adresu distribuovanej databázy transakcií k súkromnému kľúču kontrolovanému fyzickou alebo právnickou osobou.